de Panorama

Rebellenclub

WEEKBLAD VOOR DE JEUGD

DERDE JAARGANG
No 42 — 17 OCTOBER 1952

TEDDY HEEFT EEN BEURT GEKREGEN.

De oude viool

Vader, ik zou het toch zo fijn vinden, als ik een blokfluit had! Jaap en Dries hebben er óók een, weet u wel? Toe, vader.... krijg ik óók een fluit?"

Boer Jaspers lachte even, maar toen zuchtte hij. Dat zo'n jongen nu toch maar blééf aanhouden! Omdat Jaap en Dries een beetje op een fluit konden spelen, wilde Kees óók proberen muziek te maken!

En bovendien.... zo'n fluit kostte zeker drie of vier gulden, op zijn minst! En.... elke gulden was er één! En een paar gulden — hij kon ze gewoon niet missen, dáár!

Kees moest hóógnodig een nieuw pakje hebben. En moeder — wel, 't werd méér dan tijd, dat zij eindelijk eens nieuwe schoenen en een jurk voor de Zondag kreeg! En kleine Nel was helemaal uit haar manteltje gegroeid.

Boer Jaspers had het niet breed, o nee! Hij bezat maar een klein stukje land, een geit, wat konijnen en een paar kippen. Nee, geld voor een fluit kon er niet af!

„Heus, jongen.... het gaat niet! Werkelijk niet! Hoe dikwijls heb ik dat al niet gezegd?"

„Ja, vader.... ja...." Kees keek erg verdrietig. Hij had al vooruit geweten, wat vader zeggen zou.

Maar opeens verhelderde zijn gezicht. Hij lachte, want er schoot hem iets te binnen. Dat hij dáár niet eerder aan gedacht had!

„Mag ik de viool dan, vader?" vroeg hij.

„De vioo'....?" Jaspers keek zijn jongen met grote ogen aan. „Dat oude ding, dat op de zolder ligt?" vroeg hij verbaasd.

Boer Jaspers schaterde het eensklaps uit. Die oude viool! Hoe kwam Kees op het idee! De viool, die nog van zijn overgrootvader was geweest!

Er was wel eens verteld, dat de viool héél wat waard moest zijn. Maar dáár lachte boer Jaspers om.

„Mag het, vader?" hield Kees aan.

„Welja!" — Boer Jaspers trok eens aan Kees zijn kuif. „Ga jij maar naar de zolder, hoor!"

Kees holde naar binnen, de zoldertrap op.

Meneer Bruins, de burgemeester, had óók een viool. En zoals *hij* speelde, nee.... zo waren er niet veel!

Maar ja, meneer Bruins had ook zo veel tijd! Die kon spelen, als hij er lust in had! En dan.... meneer Bruins had een heleboel geld! Wie weet, welk een dure viool hij bezat!

Het goedige gelaat van boer Jaspers betrok.

Ik wou, dat ik óók maar wat geld had! piekerde hij. Hè, als ik maar eens tweeduizend gulden kreeg! Dan kocht ik dat stukje land, hier, achter de sloot! Zulke beste grond heb ik nergens gezien. Maar.... buurman Prins vraagt er meer dan duizend gulden voor! Ja, als ik tweeduizend gulden had.... dan was het land het mijne, hoor! En dan kocht ik óók een koe! Ik zou....

„Ik heb de viool, vader! Kijk maar eens!"

De jongen vlóóg op zijn vader toe, de zwarte kist met de viool onder zijn arm.

Kees deed de kist open. Ja, er waren maar twee snaren op de viool. Maar aan de binnenkant van het deksel zat de strijkstok nog!

„Reuze, vader!" juichte Kees.

Boer Jaspers keek weer wat vrolijker. „Ik zou mij maar dadelijk gaan oefenen, hoor! Misschien geef je dan al over een paar weken met je vriendjes een concert!"

„Ja, vader.... nou!" Kees lachte maar een beetje. Hij zou al met minder tevreden zijn! Toch jammer, dat de viool maar twee snaren had! Maar.... wie weet!

„Ik ga eens even naar moeder," zei Kees. „De viool zit helemaal onder het stof. Ik zal vragen, of zij haar een beetje boenen wil. Een viool, die schoon is en mooi blinkt, geeft een geluid, dat nog prachtiger is! Denkt u niet?"

„Ik weet het wel zeker!" lachte de boer.

Een paar dagen later zat Kees op het erf, op een oude stoel. Zijn kin rustte op de viool, die moeder gewreven had, tot ze blonk als een spiegel. O, wat was de viool nu mooi! Ze was prachtig bruinrood, met glanzen van donker oranje er in.

Maar verder, nee.... het viel Kees niet mee. Hij had nooit kunnen denken, dat vioolspelen zó moeilijk zou zijn! Wel hield hij de viool precies vast zoals meester Jansen en hij frutselde ook met zijn vingers aan de boveneinden van de snaren, maar het geluid, dat hij met zijn strijkstok te voorschijn bracht, was méér dan afschuwelijk!

„O, o, o....!"

Kees zuchtte. Zo spelen, als meneer Jansen.... nee, dát leerde hij nooit!

Maar.... de aanhouder wint! Dat spreekwoord had hij pas als schoonschrift moeten schrijven. Er

zat véél waars in — dat wist Kees wel!

En daarom.... nóg maar eens geprobeerd! De strijkstok ging langzaam over de twee snaren.

Ie-ie-ieuw.... zei de viool, en even later wéér.... ie-ie-ieuw.... ie-ie-ieuw....!

Het leek, ja eerlijk.... het leek naar niets!

„Heb jij een viool?" klonk opeens een stem.

Kees schrok en de strijkstok glipte bijna uit zijn vingers.

Hij had niet gemerkt, dat de burgemeester naast hem stond.

„Nog maar pas, meneer!" zei Kees beleefd. „Ze lag al jaren op onze zolder. Ze is héél oud. Maar ik wist niet, dat spelen zo moeilijk is!"

„Dat begrijp ik!" lachte meneer Bruins. „Mag ik de viool eens bekijken, Kees?"

De burgemeester bekeek de viool. Hij deed het zelfs erg lang, vond Kees.

Zijn vader kwam uit het schuurtje.

Nee, maar! De burgemeester! dacht Jaspers verbaasd.

„Goedemiddag, Jaspers!" sprak meneer Bruins. „Ik hoorde Kees op een viool spelen en daarom kwam ik eens even kijken. Zou je je viool soms willen verkopen?"

Boer Jaspers wist niet, wat hij hoorde. Wie kocht er nu zo'n oude viool?

„Ik méén het, Jaspers!" verzekerde meneer Bruins. „Die viool is oud.... véél ouder, dan je misschien wel denkt! Ik speel óók viool, zoals je weet, en ik heb veel oude violen gezien. Nu moet ik morgen in Den Haag zijn en ik heb daar een vriend, die aardig wat van violen weet. Ik zou je viool daarom willen meenemen. Wie weet, of hij de viool niet koopt."

„Ik hoop het, meneer!" zei Keesje's vader. „O, als dát toch eens waar zou zijn!"

Een week daarna....

Het was avond en de petroleumlamp verspreidde haar geelachtig schijnsel in het woonvertrek. Vader Jaspers dutte in zijn leunstoel, moeder breide, Kees tekende op zijn lei en de kleine Nel speelde met haar pop.

Opeens werd er geklopt.

Jaspers schrok wakker en hij ging naar de deur.

„U.... meneer de burgemeester?" stotterde hij.

„Ja, ik ben het!" sprak meneer Bruins. „Ja, Jaspers.... mijn vriend heeft de viool gekocht! En nu wil je zeker maar dadelijk vernemen, wat ik er voor gekregen heb, nietwaar?"

„Ja, ja.... me.... meneer!"

Meneer Bruins haalde zijn portefeuille te voorschijn en nam er een pakje bankbiljetten uit. Bankbiljetten van honderd gulden!

Vader Jaspers gaf een schreeuw.

„O.... o.... o....!" riep zijn vrouw.

„Tel ze maar, Jaspers!" lachte meneer Bruins.

„Ja, me.... meneer! Ja....! Wát.... wát graag!" — Jaspers stotterde nu nog veel erger en zijn handen beefden.

„Twin.... twintig!" juichte hij. „Vrouw, Kees, Nel.... zie toch eens! Maar, burgemeester.... hoe.... hoe.... hoe...."

„Stil, even.... vriend!" verzocht meneer Bruins. „Tweehonderd jaar geleden leefde er in Amsterdam een man, die Jacobs heette. Hij was een uitstekend vioolbouwer en hij heeft heel wat uitmuntende violen gemaakt. Maar er zijn er niet veel meer van over, en die men nog aantreft, zijn hóógst zeldzaam, dat begrijp je wel! En ja, Jaspers.... het is haast niet te geloven, maar de viool van jou *is* er een van! Ik meende het dadelijk te zien en ik heb mij gelukkig niet vergist! Mijn vriend bood direct tweeduizend gulden! Een meevallertje, vind je niet?"

„O, meneer.... meneer....!"

Jaspers wist niet, wat hij nog méér moest antwoorden, en zijn vrouw wist het evenmin. Zij deden niets dan lachen en hun ogen stonden vol tranen.

Een week daarna had Jaspers het stukje land al gekocht, en ook een flinke, roodbonte koe.

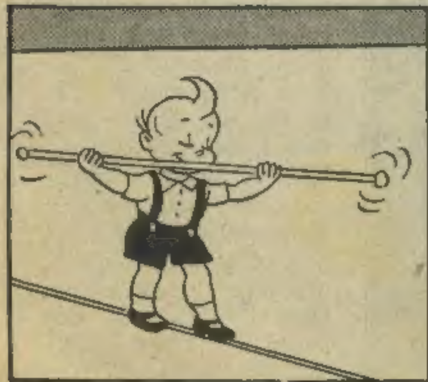
„Wat ben ik toch blij!" juichte hij, wel honderdmaal op een dag.

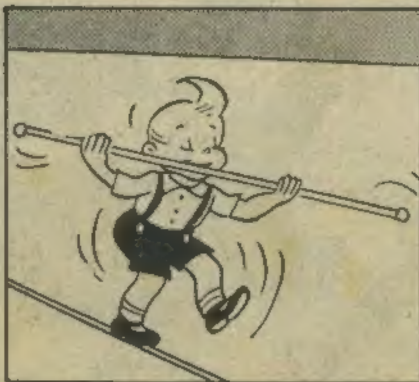
En Kees?

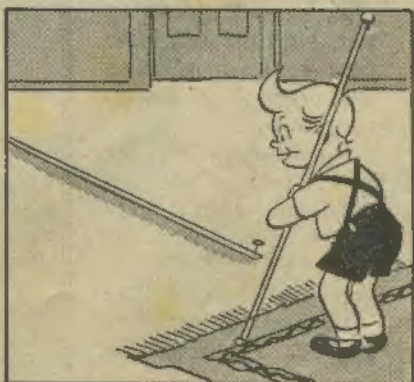
Wel, die was niet minder blij!

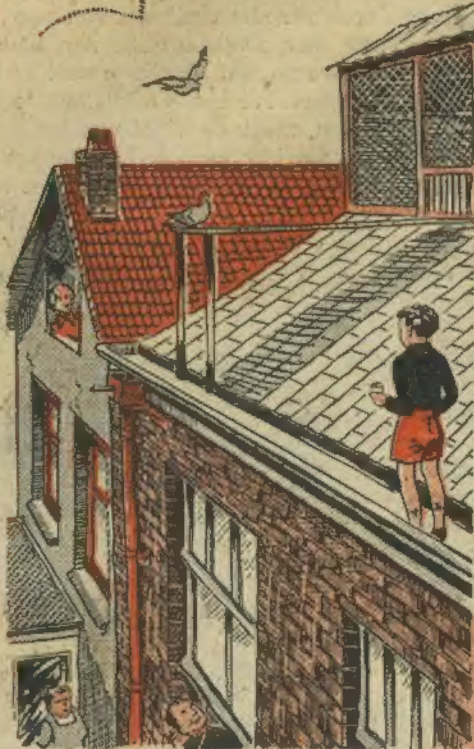
Zijn viool, ja, die had hij niet meer, maar.... hij kreeg een prachtige blokfluit en na een paar maanden speelde hij er, dank zij de hulp van meester Jansen, een heleboel aardige wijsjes op. *Cor Geldhof*

UIT DE LUIERJAREN VAN SJORS

Duivensport

Wim had duiven meegegeven
Voor de verre-afstand-vlucht
Over duizend kilometer
Door de hete zomerlucht.

Helemaal naar Frankrijks zuiden
Waren zij per trein vervoerd
En Wim's duiven hadden nimmer
Zó ver van het hok getoerd.

Toen ze werden losgelaten,
Ging het recht op 't noorden af,
Ondanks 't felle zonnebranden.
„Wat hun toch die snelheid gaf?"

Heel veel duiven, ook Wim's koppel,
Hadden jongen op het hok.
't Was de liefde voor de kleintjes,
Die ze hard naar huis toe trok.

Enkele streken, moe en dorstig,
Na veel uren vliegen neer,
Om zich lekker te verfrissen
Langs kanaal of beek of meer.

Maar de sterkste trokken verder
Tot de duisternis begon
En men, ook door krachtsuitputting,
Niet meer verder vliegen kon.

Daags daarna, bij 't morgengloren,
Werd de thuisreis voortgezet,
Doch door onweersbui en regen
Was die eindspurt lang geen pret.

Kletsnat viel Wim's tweetal binnen,
Hongerig, dorstig, afgemat,
En te moe haast om te zitten,
Op 't bekende duivenplat.

In de krant had Wim gelezen
Van die vreselijke tocht
En het was hem meegevallen,
Dat zijn koppel keren mocht.

Dat hij nog geen prijs behaalde,
Was geen reden tot verdriet,
Want zijn duifjes keerden weder!
Groter prijs bestond er niet.

C. van Bovenkerk

Leerrijke Lessen

DE RAT EN DE KIKKER

Een dikke, vette rat sukkelde op zekere dag tot bij een diepe moddersloot en vroeg gastvrijheid aan de kikkers. Die hadden geen bezwaar tegen de gast en dus nam de rat haar intrek in het kikkerrijk.

De rat had maar één groot bezwaar en dat was dat ze zo dik was, dat dit haar hinderde bij het zwemmen.

„Treur maar niet," zei een kikker, „daar weet ik wel raad op. Kijk, ik zoek een stevig riet, bind dit aan jouw poot en aan de mijne en dan neem ik je wel op sleeptouw."

Zo gebeurde het. De kikker trok de rat mee door het water, dook onder, trok de rat steeds mee en die begon het ten langen laatste erg benauwd te krijgen. Ze spartelde om weer los te komen.

Een roofvogel, die in de buurt zwierf en honger had, hoorde en zag dat spektakel in het water en dook ineens pijlsnel naar beneden.

Plof. Zijn klauw had de rat te pakken en weg schoot de vogel, weer de lucht in. Maar.... de arme kikker ging mee, want hij zat aan die rat vast. Hij besefte veel te laat, dat hij eigenlijk een erg domme streek had uitgehaald.

Zo gaat het ook menigmaal in het leven. Niet te vlug zijn om zich hier of daar bij aan te sluiten. Het kan goed gaan, maar ook verkeerd aflopen. En je hebt heus niet altijd de tijd om aan de gevolgen te ontsnappen. Wie A heeft gezegd, moet dan ook, noodgedwongen, soms B zeggen. Dus eerst goed uitkijken en nadenken. Ook hier zijn haast en spoed niet altijd goed.

ONZE WONDERE WERELD

BOUWKUNDE

OUDE OF NIEUWE WONDERWERKEN: ZE LEGGEN ALLE GETUIGENIS AF VAN DE SOMS STOUTE VLUCHT, DIE DE FANTASIE DER ONTWERPERS NIET ZELDEN NAM

RUINES VAN HET WITTE HUIS IN DE ROTSEN VAN CANYON DE CHELLY IN ARIZONA. DIT HUIS WAS AL IN GEBRUIK IN HET JAAR 1060

DIT IS DE WONING EN RUSTPLAATS VAN GEORGE WASHINGTON EN DIENS VROUW TE MOUNT VERNON EEN VAN DE BEROEMDSTE HUIZEN VAN VIRGINIA.

DE GRAVEN DER OUDE EGYPTISCHE KONINGEN BIJ CAÏRO. 100.000 MAN HADDEN TWINTIG JAAR NODIG OM EEN VAN DIE PYRAMIDEN TE BOUWEN.

OUD SPAANS MISSIEHUIS TE SAN ANTONIO, TEXAS. HET WERD GEBOUWD IN 1718 EN DE SOLDATEN VAN TEXAS GEBRUIKTEN HET ALS VESTING TIJDENS HUN OPSTAND IN 1836.

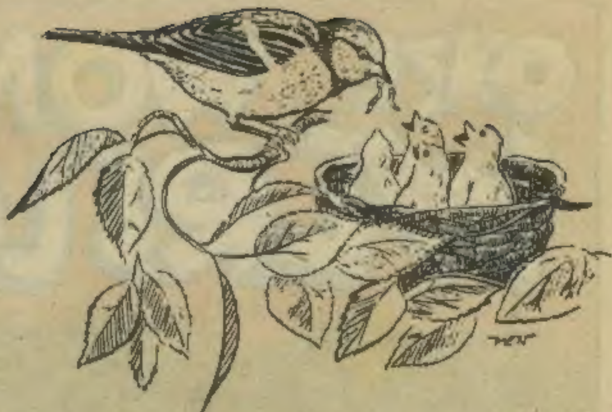

HET EMPIRE STATE-GEBOUW IN NEW YORK. ER BOVENOP DE GROTE MAST VOOR KLEINE OBSERVATIE-LUCHTSCHEPEN. HET GEBOUW HEEFT EEN HOOGTE VAN ONGEVEER 340 METER.

HET MEESTERWERK VAN BYZANTIJNSE STIJL: AYA SOPHIA TE ISTANBOEL GEBOUWD IN 532 DOOR JUSTINIANUS, VEROVERD IN 1453 DOOR DE TURKEN EN VERANDERD IN EEN MOSKEE

Van een klein, dom VOGELTJE

Weet je, wie Jaspie is? Jaspie is een klein, jong mezenvogeltje! Hij woont in het mezennest, dat tussen de groene bladeren van een hoge appelboom verborgen ligt. Natuurlijk woont hij daar niet alleen, o nee! Vader en moeder Mees zijn er ook nog, en dan de drie andere mezenkinderen, Caspie, Wipje en Tripje niet te vergeten. Ze zijn nog maar erg jong, die mezenkinders. Ze kunnen nog niet vliegen. Daarom hebben vader en moeder Mees het de hele dag ontzettend druk met het aansjouwen van voedsel voor al die hongerige maagjes. Vliegjes, mugjes en wormpjes, dat alles slikken die gulzige bekjes.

Op een middag waren vader en moeder Mees weer eens op eten uit, toen er iets vreselijks gebeurde, terwijl zij weg waren.

„Piet piet kwiet, het wordt me hier te saai in ons nest. Ik wil wel eens wat meer van de wereld zien, piet kwiet! Ik ga weg . . . . !"

Ja, dat was de kleine Jaspie, die dat riep.

„Piet kwiet, dat doe je niet!" riep Caspi verschrikt.

„Je kunt nog niet eens vliegen!" piepte Wipje honend.

„Je zult doodvallen!" huilde Tripje.

„Piet kwiet, bangerd," lachte Jaspie overmoedig. „Ik vlieg naar het dak van het grote huis, daarginds. Let op!"

En om de anderen eens te laten zien wat hij durfde, boog hij ver, héél ver over de rand van het nest.

En ja, toen gebeurde het ongeluk. De domme Jaspie verloor zijn evenwicht en tuimelde al fladderend naar beneden. Wat gaf me dat een gepiep en geschetter daar boven in dat nest. Horen en zien verging! En hoe was het met Jaspie afgelopen? Nou, het was erg meegevallen. Hij had zich gelukkig niet veel pijn gedaan. Maar weet je wat wel erg was? Hij kon niet vliegen, en hoe moest hij nu weer in het veilige nest terugkomen?

Hulpeloos piepend lag hij op het tuinpad.

Op dat moment kwam moeder Mees thuis. En dat ze schrok, zul je wel begrijpen. Angstig fladderde ze boven Jaspie heen en weer. „Piet kwiet . . . . piet kwiet, wat moet ik nu toch doen," riep ze wanhopig. „Jaspie, probeer toch te vliegen! Sla je vleugels op en neer . . . . Toe, probeer het dan . . . . ! In dat huis wonen een jongetje en een poes. Ik heb ze beiden vanmorgen nog gezien. En ik zou je niet kunnen vertellen wie van de twee nu het gevaarlijkste is voor ons, vogels, piet kwiet . . . . !"

Maar wat moeder Mees ook zei, niets hielp. Om de doodeenvoudige reden, dat Jaspie zijn kleine lijfje niet de lucht in kon krijgen. Met de beste wil van de wereld niet. En bij het horen van alle gevaren, die hem bedreigden, werd hij zó bang, dat hij onafgebroken aan het piepen bleef.

Dat hoorde het jongetje, dat in 't grote huis woonde, en nieuwsgierig rende hij op het lawaai af. In een ogenblik was hij op het tuinpad. Het volgende moment sloten zijn handen zich om de trillende Jaspie en nam hij het vogeltje mee naar binnen. De arme moeder Mees ging op de vensterbank van het grote huis zitten en sjierpte vreselijk bedroefd, omdat ze meende, dat Jaspie nu voor altijd verloren was.

Het jongetje, dat Kees heette, rende naar zijn moeder en liet triomfantelijk het bevende diertje aan haar zien.

„Ik ga een kooitje voor hem maken!" riep hij.

Maar moeder nam Kees mee naar het raam. „Kijk eens, jongen," zei ze, „daar zit moeder vogel op de vensterbank! En hoor eens hoe verdrietig ze is. Misschien was dat jonge vogeltje wel aan het leren vliegen, en is het toen naar beneden gevallen. Kijk, daar in de appelboom is hun nest! Zou je het diertje niet liever daarin terugbrengen? Als het opgesloten wordt in een kooitje zal het vast en zeker doodgaan!"

Gelukkig begreep Kees dat ook wel. Samen gingen ze nu naar buiten. Moeder droeg het vogeltje en Kees zette een ladder tegen de appelboom aan. Toen nam hij de bevende en trillende Jaspie over, en behendig klom hij de ladder op. Voorzichtig legde hij Jaspie bij de andere vogeltjes in het nest terug.

„Piet kwiet . . . . piet kwiet!" Wat zong moeder Mees toen een vrolijk lied. „Twiet twiet piet!"

Een mooi danklied was het voor Kees en zijn moeder. Daarna vloog ze gauw naar het nest, en spreidde haar vleugels breed uit over haar jongen.

Toen Jaspie oud genoeg geworden was, leerde hij vliegen. Zijn liefste plekje werd de vensterbank van het grote huis, waar hij geregeld van de kruimeltjes kwam smullen, die Kees daar voor zijn kleine gevederde vriendjes strooide.

Marja Corel

WAT ZEGT MIJN NAAM?

„Meester," merkte Rina op, die hoe langer hoe meer belangstelling in het namenkwartiertje aan de dag legde, „u hebt de vorige keer over familienamen op *en* gesproken en het daarbij ook over Huigen gehad. Nu herinner ik mij, dat u ook wel eens iets over Huygen*s* gezegd hebt: Christiaan Huygens en Constantijn Huygens, die in de zeventiende eeuw leefden en geleerde en beroemde mannen waren. Hoe zijn nu *die* namen ontstaan? Eerst Huyg*en* van Huyg en dan nog weer eens een *s* er achter, zoals in namen als Peter*s*, Hendrik*s*, Willem*s*? Hebben we in Huygens dan een naam met een dubbele tweede naamval?"

„Dat heb je knap uitgedacht, Rina," antwoordde meester Dierx. „We hebben in deze naam inderdaad een dubbele tweede naamval en de betekenis van Huygens is dan ook: zoon of nakomeling van de zoon of nakomeling van Huig. Huygens is niet de enige naam van deze soort; dezelfde vorm hebben bijvoorbeeld ook Bertens, Fockens, Joostens, Meddens, Rijkens, Roukens, Uilkens, om er maar enkele te noemen.

Hoe is deze eigenaardige dubbele tweede-naamvalsvorm ontstaan? De vadersnamen op *en* zijn zeker zo oud als die op *s*,

ONZE ACHTERNAMEN

wellicht nog ouder, maar die vorm op *en* stierf langzamerhand uit; in het ene deel van het land wat vroeger, in het andere wat later begreep men de betekenis van die vorm op *en* niet meer; men voelde niet meer aan, dat Huigen de zoon van Huig, Joosten de zoon van Joost betekende. De namen waren klanken geworden zonder meer en als er dan op een of andere plaats een man kwam wonen, die Pieter Huigen of Pieter Joosten heette, dan noemde het volk de zoon van zulk een man vaak Joostens, Huigens: de zoon van Joosten, de zoon van Huigen.

Tot deze groep van namen met een dubbele tweede naamval hoort niet de in het hele land voorkomende naam Martens. Marten is immers geen vadersnaam, maar een zelfstandige voornaam, afgeleid van Martinus. En evenmin mag tot deze groep met dubbele tweede naamval gerekend worden een serie geslachtsnamen op *kens*. Deze zijn namelijk afkomstig van mansvoornamen, uitgaande op de verkleinvorm *ken*. Het zijn namen als Arekens, Haefkens, Kannekens, Schellekens, uit oude mansnamen ontstaan.

Een wel heel bizondere naam is Adriaanssens, met drie tweede naamvallen: Adriaan*s*, Adriaans*sen* en Adriaans*sens*."

De oorsprong van de naam GELDERLAND

Volgens een legende stammen de hertogen van Gelderland af van een der zonen van de zwanenridder, die op zekere dag spoorloos verdween. Hij was een bloedverwant van Godfried van Bouillon, trok met hem naar het Heilige Land, sneuvelde voor Jeruzalem en werd er begraven. De aartsengel Michael kwam hem, zo luidt de legende, weer ten leven wekken, opdat hij zijn echtgenote zou kunnen bevrijden uit de handen van een booswicht, die haar gevangenhield.

Op zekere dag zag men van het slot van Kleef een schuitje naderen, getrokken door twee zwanen. De graaf van Kleef sprong er uit, verjoeg de booswicht van het kasteel en verbleef er nog negen jaren met zijn vrouw. Deze had de ridder moeten beloven nooit te zullen vragen, waar hij al die tijd geweest was. De vrouw hield het negen jaar vol, maar toen kon ze haar nieuwsgierigheid niet meer bedwingen en ze stelde de noodlottige vraag.

De ridder was bedroefd, vertelde zijn geschiedenis, maar toen hij klaar was, verscheen het schuitje met de beide zwanen en nam de ridder weer mee. Een zijner afstammelingen woonde op 'n slot tussen Rijn en Maas. De bewoners van de streek werden verontrust door een draak, die in een holle boom zat en alles verslond wat hem naderde, onder het schreeuwen van: „Gelre, Gelre." De ridder doodde die draak en uit dankbaarheid bouwde het volk ter plaatse een kasteel, dat de naam Gelre kreeg. Geleidelijk groeiden de bezittingen en landerijen van de ridder en zo ontstond het machtige hertogdom Gelderland, dat zulk een grote rol zou spelen in onze geschiedenis.

Zo vertelt het de voorvaderlijke legende.

BAS EN BES

BAS' EN BES' HEBBEN TOT DUSVER KANS GE-ZIEN, UIT DE HANDEN VAN STEKEL TE BLIJVEN, MAAR NU ZIT HIJ HEN TOCH DICHT OP DE HIELEN!

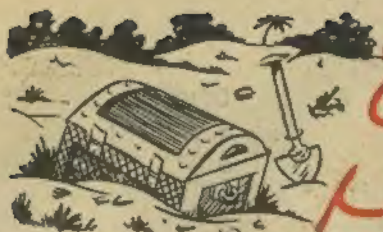

"SCHATEILAND"

NAAR DE AVONTURENROMAN
VAN R. L. STEVENSON

32. Toen de dolk Jim trof, gingen zijn beide pistolen af. Hands werd in het hoofd getroffen en hij tuimelde in het water, dood! Jim huiverde en door die beweging kwam zijn schouder vrij. Hij wies vervolgens zijn wond uit en waadde naar de kust, waar hij het blokhuis en zijn vrienden hoopte te vinden. Lange Jan Zilver en zijn trawanten waren aan land, toen Jim het ankertouw doorsneed; hij kon echter niet weten, dat de rollen intussen omgedraaid waren.

33. Het was donker, toen Jim de bungalow bereikte. Hij was blij, dat hij binnen hoorde snurken, maar het verwonderde hem, dat er niemand op wacht stond. Juist wilde hij de blokhut binnengaan, toen een schrille stem riep: Acht stuks! Acht stuks! Het liep Jim koud over de rug, want dat was de stem van de papegaai van Lange Jan. De slapers sprongen op en voor Jim een voet kon verzetten, hadden de muiters hem te pakken en sleepten hem naar binnen.

34. Lange Jan begroette Jim met een grijnslach en vertelde hem, dat dokter Lievers daags tevoren met de witte vlag bij hem was gekomen en gezegd had, dat nu het schip was verdwenen, het ook met de muiterij gedaan was. Hij had voorgesteld vrede te sluiten tussen de partijen en had het blokhuis aan de muiters overgegeven. Lange Jan wist niet, waar de dokter en zijn vrienden gebleven waren. Jim begreep er niets van.

35. Jim was er van overtuigd, dat zijn einde nabij was. Doldriest vertelde hij, dat hij het was, die hen gedwarsboomd had, maar als zij hem lieten leven, zou hij voor hen getuigen als zij wegens muiterij voor de rechtbank moesten verschijnen. Lange Jan voelde daar veel voor, maar de anderen wilden hem ter dood brengen. Lange Jan verbood het hun, maar toen keerden zij zich tegen hem en begaven zich naar buiten om over zijn afzetting als kapitein te praten.

BARCO'S HANDSCHOEN

DOOR
E. WALTER

Barco was een flinke jonge kerel, die, toen zijn ouders waren gestorven, de wijde wereld ingetrokken was. Nooit bleef hij lang op dezelfde plaats, altijd weer lokte de wijde verte hem. Zodoende had hij al veel gezien en ontelbare avonturen meegemaakt. Een van deze avonturen was dat met de handschoen. En omdat de meesten van jullie deze geschiedenis nog niet kennen, zal ik nu van Barco's handschoen vertellen.

Op een van zijn tochten kwam Barco door een dicht bos. Het was al laat en Barco, die deze streek niet kende, hoopte spoedig weer in de bewoonde wereld te komen, omdat hij niet graag de nacht in het grote onbekende woud wilde doorbrengen. Maar steeds weer zag hij niets dan bomen. Tot overmaat van ramp geraakte hij door de toenemende duisternis nog van het pad af. Zo dwaalde hij nog enige tijd door, doch tenslotte leek het hem maar beter, zich neer te vlijen om de volgende dag af te wachten. Dat deed hij. Zijn rugzak viel met een plof naast hem neer en nadat hij zich in zijn deken had gerold, sliep hij al spoedig als een roos.

Toen hij de volgende morgen ontwaakte, hoorde hij, dat verderop iemand aan het houthakken was. Snel pakte hij zijn spullen bij elkaar en hing zijn rugzak weer om. Barco besloot om een praatje te gaan maken met de houthakker, die hij aan het werk hoorde, en ging de kant op, vanwaar het geluid kwam. Hij had slechts weinige minuten gelopen, toen hij aan een open plek in het bos kwam. Wie schetst zijn verbazing, toen hij niet een man, maar een oude vrouw aantrof, die bezig was met een geweldige bijl een machtige eik te vellen. Het was een klein oud moedertje met witte haren en een gebogen rug en men zou niet vermoeden, dat dit oudje met zulk een kracht de bijl kon hanteren. Snel liep Barco op haar toe. Daar zij hem niet had horen aankomen, schrok zij hevig, toen ze daar opeens een grote jonge kerel gepakt en gezakt naast zich zag staan. Maar nadat Barco zich had voorgesteld en haar bemoedigend op de rug had geklopt, zag zij wel, dat zij gerust kon zijn.

Barco zei tot haar: „Goede vrouw, ge zijt te oud om nog zulk zwaar werk te doen, ik zal u helpen. Geef mij uw bijl, dan zal ik deze boom voor u vellen."

Het vrouwtje glimlachte geheimzinnig en overhandigde de bijl aan Barco.

Toen deze de bijl in de hand had, bemerkte hij, dat hij hem nauwelijks met één hand kon opheffen, zo zwaar was hij. Maar hij wilde zich niet laten kennen en begon te hakken. Na ongeveer tien slagen liet hij de bijl echter weer zakken en wiste zich het zweet van zijn voorhoofd. Hij keek het oude vrouwtje, dat vlak bij hem was gaan zitten, eens aan en zei toen: „Ik begrijp niet, dat u met dit gereedschap zo gemakkelijk kunt omgaan, terwijl ik, die toch veel sterker moest zijn dan u, het niet kan volhouden."

Toen stond het vrouwtje op en toonde Barco haar rechterhand. Hij zag, dat deze hand in een geitenlederen handschoen gestoken was. „Dit is het geheim," zei het vrouwtje. „Wie deze handschoen bezit, beschikt over bovenmenselijke kracht, zodra hij hem aan de rechterhand heeft!"

Barco bekeek de handschoen van alle kanten, maar er was niets bijzonders aan te zien.

„Probeer het maar eens," zei het vrouwtje, de handschoen uittrekkend en deze aan Barco overhandigend. Barco trok de handschoen aan en meteen voelde hij een eigenaardige tinteling in zich opkomen. Hij greep de bijl, die nu zo licht als een veertje leek, en begon te hakken alsof zijn leven er van afhing. Toen de boom half was doorgehakt, sprak het vrouwtje: „Hou maar op, beste jongen, nu kun je hem verder wel breken. Zet je bijl maar neer en probeer het eens, je zult zien, dat het gaat!"

Barco deed wat hem gezegd werd en wat hij zelf niet geloofde gebeurde. Hij brak de boom af alsof het een lucifershoutje was en met donderend geraas viel de zware eik op de grond. Hij brak de grote takken er af en de stam op de schouder nemend vroeg hij het vrouwtje: „Waar moet hij naar toe?"

Het oude wijfje ging hem voor en even later waren ze bij haar vriendelijke huisje. Nadat hij de boomstam achter het huis had gelegd, volgde hij haar naar binnen en gaf haar de handschoen terug.

Omdat het vrouwtje nog allerlei karweitjes aan haar huisje had te doen, bleef Barco nog enige weken bij haar en toen hij vertrok, gaf het dankbare moedertje hem de handschoen. Eerst wilde hij dit geschenk niet aannemen, maar toen het vrouwtje hem verzekerd had, dat zij zich zonder die handschoen uitstekend kon redden en dat hij er meer aan zou hebben dan zij, bedankte hij haar hartelijk en stak het voorwerp zorgvuldig in zijn rugzak.

„Eén ding moet ik je nog zeggen," sprak het vrouwtje ten afscheid. „Gebruik de handschoen steeds ten goede, wanneer je hem ten kwade gebruikt zal hij direct zijn kracht verliezen."

Barco trok weer van het ene oord naar het andere en zijn oude leventje beviel hem opperbest. Dank zij de handschoen verdiende hij veel geld en omdat hij een spaarzame kerel was, had hij al gauw een aardig kapitaaltje bijeengespaard. Overal waar hij kwam zag men hem graag en men bewonderde hem om zijn grote kracht. Barco was wel zo verstandig om tegen niemand te zeggen, wat het geheim van dit alles was. Hij deed veel goed en gaf aan de arme mensen, die hij ontmoette, steeds met gulle hand.

Eens gebeurde het, dat uit een rondtrekkend circus een olifant was losgebroken. Wat men ook probeerde om het sterke dier weer te vangen, het mocht niet baten. En omdat Jumbo zoveel schade aanrichtte bij boeren en burgers, werd bevolen, dat het dier gedood moest worden als het niet binnen twee uren weer in zijn kooi zou zitten. Dat zou verdrietig zijn, maar er zat niet anders op.

Op dat moment hoorde Barco van het geval en hij spoedde zich naar de plaats des onheils. Midden op een weiland zag hij de olifant staan en honderden mensen verdrongen zich op de weg naar de weide, om te zien hoe het dier straks gedood zou worden. Want het was wel duidelijk, dat niemand er in zou slagen het dier te vangen en naar zijn kooi terug te brengen.

Maar daar kwam Barco. Hij had aan zijn rechterhand de geitenleren handschoen. Kordaat stapte hij de wei op en de woedende olifant kwam hem dreigend tegemoet. Maar Barco week niet terug. Hij greep de olifant vast en hoe het dier zich ook verzette, het hielp niets. Barco vatte Jumbo bij de slurf, slingerde het grote dier ondersteboven op zijn rug en droeg het onder luide toejuichingen der ontelbare toeschouwers naar het circus terug. Daar werd de vluchteling weer veilig in zijn kooi opgesloten en Barco kreeg van de directeur van het circus een vrijkaartje voor de avondvoorstelling en een prachtig paard cadeau.

Dit en nog vele andere avonturen beleefde hij. Tot op een kwade dag....

Barco zat in een herberg en had al enige glazen wijn gedronken. Tegenover hem zat een ongunstig uitziend persoon, met wie hij in gesprek geraakte. Aangezien zij beiden meer wijn hadden gedronken dan goed was, kregen zij onenigheid over iets onbetekenends. En al spoedig waren zij op luide toon aan het ruzie maken. De andere aanwezigen zwegen en de waard, die rust in zijn gelagkamer wilde hebben, sommeerde hen, de ruzie te staken of anders de herberg te verlaten. Toen ze noch het één, noch het ander deden, pakte hij hen resoluut vast en zette hen op

straat. Hierover wond Barco zich zó op, dat hij zijn handschoen aantrok en in zijn drift de hele herberg omgooide. Gelukkig werd niemand ernstig gewond, maar Barco moest de schade betalen en dat kostte hem al zijn vlijtig gespaarde duiten. Bovendien had de man, met wie hij ruzie had gemaakt, Barco's paard gestolen en was er mee verdwenen.

Maar het ergste van alles was, dat door zijn onbezonnen daad de kracht van de handschoen verloren was gegaan. Het vrouwtje had hem gewaarschuwd en Barco merkte tot zijn schrik, dat zij de waarheid had gesproken.

De kleine knutselaar

Een speelgoed-zeilbootje

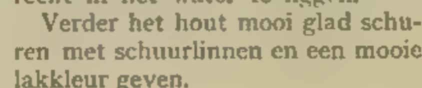
Enige van onze trouwe lezertjes hebben gevraagd om een model van een eenvoudig zeilbootje, dat ze zelf 'en met weinig kosten konden maken. Het model, dat we in dit nummer geven, zal ongetwijfeld aan die wensen voldoen.

Materiaal: Blokje hout van 35 × 8½ × 3½ cm. Afmetingen volgens fig. I. Elk vierkant is 2½ cm. Stuk zeildoek (of geweven stof) volgens fig. II. Afmeting: 30 × 20 cm. Stuk blik voor het kielroer (fig. III). Kan geknipt worden uit een oude bus. Plat slaan met een hamer. Rond houtje voor de mast. Lengte 35 cm. Stukje ijzerdraad (fig. IV) voor bevestiging van het zeil. Een stuk lood of ijzer, te bevestigen onder aan het kielroer, om de boot in evenwicht te houden. Wat dun touw voor het vastmaken van het zeil en het vlaggetje.

Knip het blik in de vorm, aangegeven door fig. III. Gebruik hiervoor een oude schaar. Sla alles goed plat met een hamer. Met een flinke spijker sla je er dan de tien gaatjes in, aangegeven door een punt. Vier voor het bevestigen van het lood en drie aan elke kant om het kielroer vast te spijkeren aan de onderkant van de boot.

Indien het bootje nog iets schuin gaat liggen, is het gewicht niet zwaar genoeg. Dan moet er dus een stukje bij. De boot dient kaarsrecht in het water te liggen.

Verder het hout mooi glad schuren met schuurlinnen en een mooie lakkleur geven.

Een nuttig boekenplankje

We geven hier 'n leuke vorm van een goed te gebruiken leesstandaard, om te bevestigen op een armstoel of crapaud.

Men kan er tevens nog een kopje op zetten, terwijl er een rond gat in is gemaakt, waarin precies een asbakje kan rusten.

Men maakt een geraamte van houten latjes, ongeveer 1½ cm dik en 3 cm breed. Dit geraamte wordt bekleed met een stuk triplex van 5 mm dikte.

Er is een gat in gemaakt voor het asbakje van 7½ cm middellijn en 3½ cm van de kanten af.

Het klepje, het eigenlijke leesstandaardje, is 30 bij 20 cm en is aan de achterkant versterkt met 2 reepjes eikenhout van 18 bij 2½ cm en 1 cm dikte. In de latjes A en B zijn op precies dezelfde afstand hoekjes (a) gemaakt (zie fig. 4).

Achter het klepje maakt men nu pootjes vast met scharniertjes. Deze pootjes zijn weer verbonden door een latje van 1 cm, C en D.

Dit latje is 3½ cm breed en krap 30 cm lang. Het klepje wordt vastgeschroefd langs de kant E en F.

Het geheel wordt gebeitst in een kleur, passend bij het ameublement. Langs het geheel kan nog een opstaand lijstje gemaakt worden om de lelijke kopskanten van het triplexhout weg te werken.

Wanneer men het plankje niet gebruikt, sluit het klepje precies vlak in het gat en wordt met een klein stalen knipje vastgehouden. Het geraamte wordt geschroefd en gelijmd met koudwaterlijm.

Een van de kleine moderne leeslampjes maak je vast aan je boek en de uitrusting is geheel voor elkaar.

Fig. 4

Tollen

Wij zagen nu eens tollen van lege garenklosjes, die anders toch maar worden weggegooid.

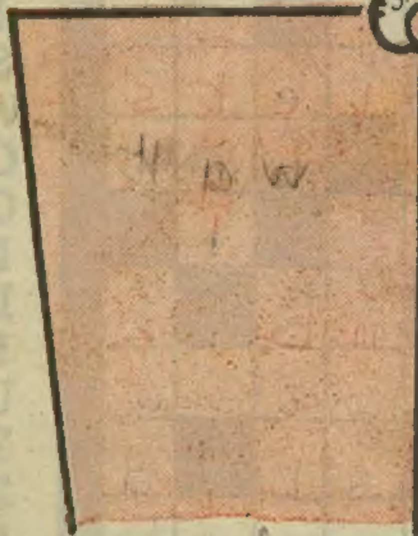
Tekening A laat zien hoeveel van het middengedeelte van de klos is blijven zitten, ongeveer een derde.

Is dit zagen gebeurd, dan gaan we even bijschuren en een schel kleurtje verf geven. We nemen een gedeelte van een houten penhouder, die zo dik moet zijn, dat hij stevig in het gat van het klosje geklemd komt te zitten. Aan de onderkant een klein beetje rond bijsnijden en de tol is klaar. Hij zal het op tafel ook wel doen.

Tekening B laat zien wat we met twee kopstukken kunnen doen. Dus heel het middengedeelte er af. Dan net als bij die andere tol te werk gaan, zo mogelijk in tweeërlei sterk sprekende kleuren verven. Het stuk penhouder er in en ook deze tol is weer voor het gebruik gereed.

Wiebelende papegaai

1. Groen
2. Lichtblauw
3. Staalblauw
4. Goudgeel
5. Rood

Deze papegaai trekken wij tweemaal over op dun, wit karton. Dan gaan we aan het knippen en kleuren, mooie, schelle kleuren, zodat het beestje net echt lijkt. Let vooral op de kleine uitholling onder aan de poot, want die hebben wij op de rand van een glas, beker of jampot te zetten. En wanneer je hem een klein duwtje geeft, gaat de papegaai net als een echt beest lustig op en neer duikelen.

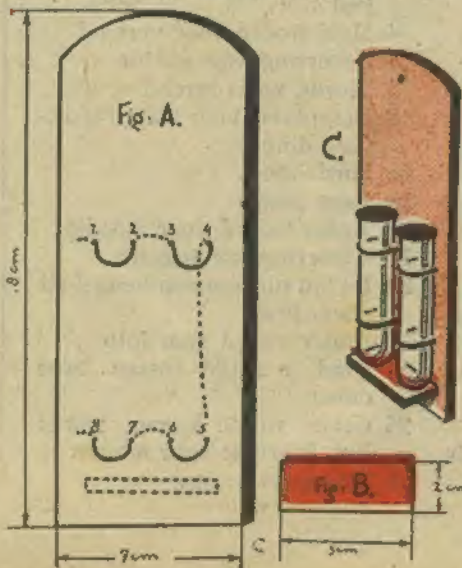
Maak hem zo mooi mogelijk; des te groter plezier valt er aan te beleven.

Kokers voor tandenborstels

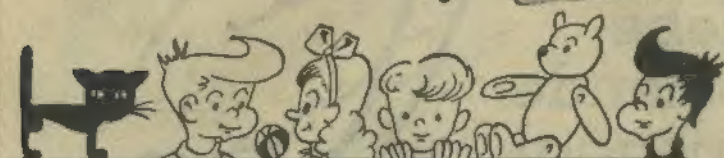
Wij zagen uit een stukje triplex van 18 bij 7 cm groot bijgaand model A.

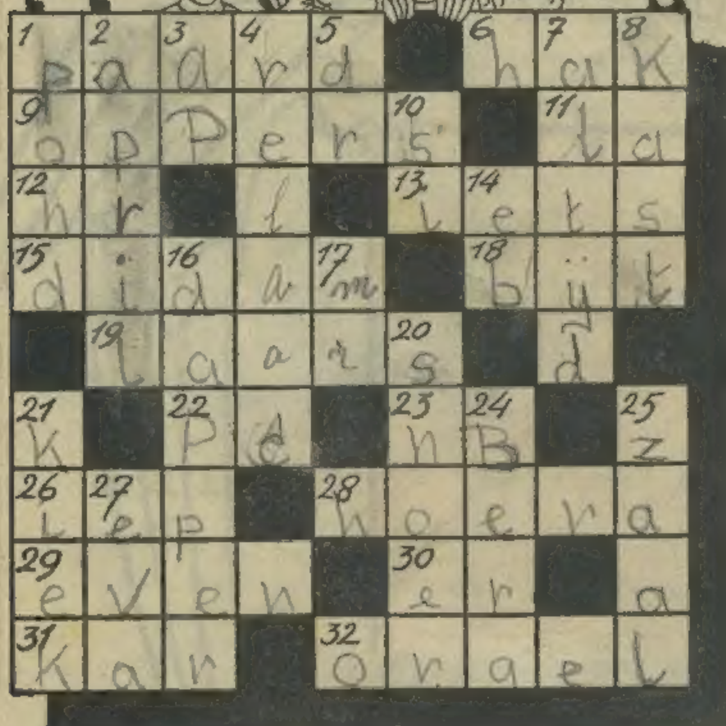
Dan een stukje, groot 5 bij 2, en bevestigen dit onderaan op A, waar de stippellijn staat. Bovenaan komt een rond gaatje en op de helft en meer onderaan komen 4 maal 2 kleine gaatjes. Het geheel gaan we schuren en verven, wit bijvoorbeeld.

Dan nemen wij twee lege aspirinebuisjes, die we met raffia of wol vastbinden. Dit kan één lang stuk zijn, dat we bij het eerste gaatje vastbinden, vervolgens door gaatje 2 laten gaan enzovoort, telkens naar boven komend, om het buisje heen, tot tenslotte het laatste gaatje bereikt is.

WIE PUZZELT ER MEE?

KRUISWOORDPUZZLE

Van links naar rechts:

1 Edel viervoetig trekdier
6 Zit onder je schoen
9 Kleine stapels hooi, die je na het maaien op het land ziet staan
11 Openschuifbare bergplaats
12 Afkorting van nummer
13 Een beetje; beter dan niets
15 Plaats in Gelderland
18 Een in het ijs gehakte opening
19 Soort hoge schoen
22 Afkorting van Postscriptum
23 Afkorting van Noord-Brabant
26 Boom; vind je vooral langs de grachten
28 Een feestelijke juichkreet
29 Is deelbaar door twee, dus het tegenovergestelde van oneven
30 Bijwoord; ander woord voor daar
31 Houten voertuig
32 Muziekinstrument, dat wel iets overeenkomt met een piano

Van boven naar beneden:

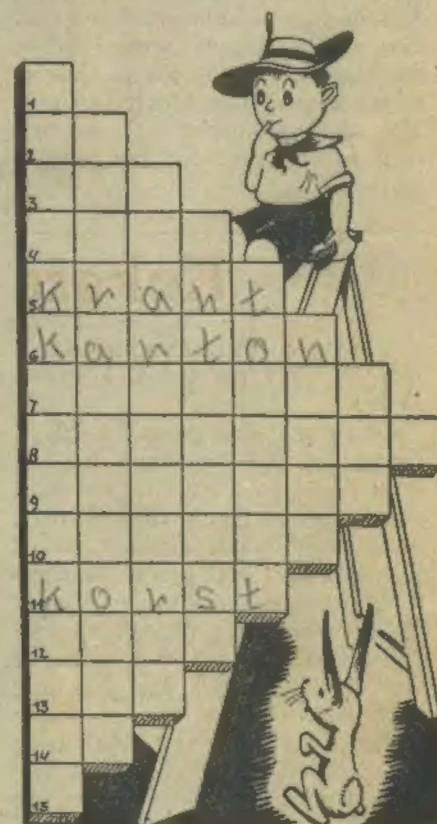
1 Is vijf ons
2 Een van de maanden van het jaar
3 Afkorting van Amsterdams Peil
4 Mooi woord voor verhaal
5 Afkorting van doctor
7 Steeds, voortdurend
8 Bergplaats voor kleren of andere dingen
10 Muzieknoot
14 Laag getij
16 Ander woord voor moedig
17 Afkorting van meester
20 De lijn die aan een hengel zit noem je zo
21 Ander woord voor foto
24 Vind je altijd tussen twee dalen
25 Grote, ruime kamer, wordt b.v. gebruikt voor feesten
27 De eerste vrouw

TRAPPUZZLE

Tot en met 8 een nieuw woord vormen met dezelfde letters van het voorgaande woord plus een, vanaf 9 met dezelfde letters minus een.

Omschrijving:

1 Medeklinker
2 Vogel of losplaats
3 Huisdier
4 Zoom
5 Nieuwsbron (krijg je elke dag in huis)
6 Hard papier
7 Werkkamer
8 Afstammelingen
9 Soort bever
10 Smalle reep
11 Broodrand
12 Gesteente
13 Paard
14 Herkauwer
15 Medeklinker

HET VERJAARDAGSMENU

Freddy mocht op zijn verjaardag zes vriendjes en vriendinnetjes vragen.

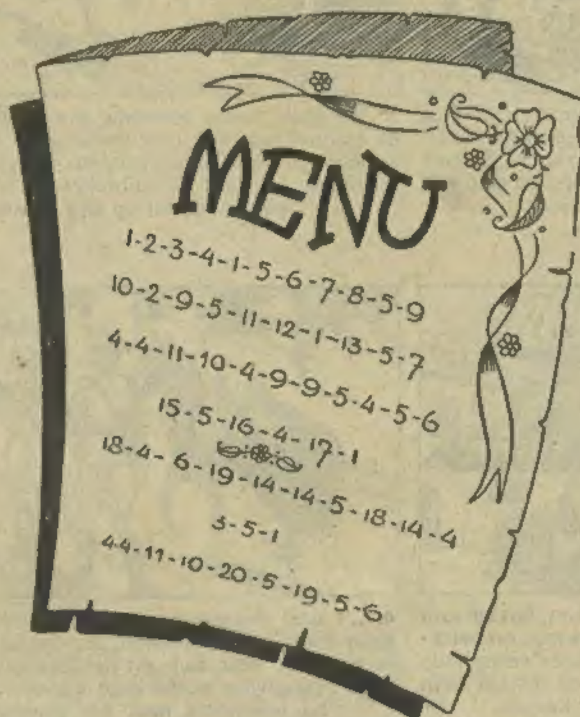
En gezellig dat het was! Een pret dat ze hadden! 's Middags deden ze allemaal wedstrijden, van koekhappen tot zaklopen toe. Je begrijpt, dat al die bengels daarna opgewonden waren. Behoorlijk hoor; de tuin dreunde van hun lachen en schreeuwen en toen Freddy's moeder ze om vijf uur naar binnen riep, kwam daar een uitgelaten stel de kamer in vliegen.

„Ho, ho!" riep Freddy's moeder. „Het is maar goed, dat ik nu een rustiger spelletje voor jullie heb, dan kalmeren jullie wat voor we aan tafel gaan. Bekijk die briefjes maar eens, die voor jullie klaarliggen."

Nieuwsgierig bekeken ze de papiertjes. „Wat is dat, mevrouw?" vroegen ze.

„Dát," lachte de moeder van Freddy, „dat is gewoon het menu. Freddy heeft zelf mogen kiezen en als jullie deze puzzle hebben opgelost, weten jullie ook wat we straks gaan eten. Terwijl jullie daar je krachten op beproeven, helpt Freddy mij met tafeldekken en versieren, want hij kent de oplossing natuurlijk. Succes, hoor!"

Kijk, de briefjes zagen er uit als de tekening hierboven.

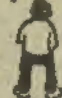

En hier heb je de sleutel:

A	10-11-8-9	zwart snoep
B	3-4-15-5-11	tegenovergestelde van vet
C	20-11-2-2-10	eet je elke dag
D	11-5-15-5-6	valt uit de hemel
E	18-2-5-1	zit aan je been
F	7-14-4-17	diertje, dat zich heel erg langzaam voortbeweegt
G	18-19-5-11	getal
H	12-4-11-3	tegenovergestelde van koud
I	16-5-6-15-5-14	daar vis je mee
J	13-4-3-9-8-1	staat vaak op tafel bij een broodmaaltijd

Als je deze woorden goed hebt opgelost, kun je op het menu de cijfers door letters vervangen en dan weet jij óók wat Freddy als verjaarsdiner heeft gekozen.

DE VERBORGEN SCHAT

Dit is de plattegrond van de onderaardse gewelven in 'n oeroud rotskasteel. Middenin is een geweldige schat verborgen. Dikwijls heeft men al geprobeerd deze te vinden, maar ondanks de aanwijzingen op de muren, is het nog niemand gelukt. Nu jullie dus aan de slag.

NEE-NOOT-GAREL-GINZEN

SPREEKWOORDENREBUS

Geheimtaal, niet? Valt wel mee! Je moet in elk woord de letters weer in de juiste volgorde zetten. Wat krijg je dan?

OPLOSSINGEN van de PUZZLES uit ons vorig nummer

KRUISWOORDPUZZLE

			B			
	B	R	A	A	K	
	R		I		E	
B	E	L	O	F	T	E
	E		N		E	
	D	W	E	I	L	
			T			

SPEELTUINRAADSEL

M	A	*S*	S	A
L	E	*P*	E	L
B	R	*E*	E	D
T	R	*E*	I	N
G	E	*L*	U	K
M	E	*T*	E	N
S	N	*U*	I	T
B	R	*I*	E	F
L	E	*N*	T	E

VIERKANTPUZZLE

PAAL
ARME
AMEN
LENA

A + B — C + D = Y
SI + BERIN — N + E = SIBERIË

NAAMKAARTJES

Politieagent, Hoefsmid, Timmerman, Kruidenier, Postbode.

VERBORGEN STEDENNAMEN

1. Napels, 2. Namen, 3. Roermond, 4. Milaan, 5. Haarlem, 6. Zandvoort.

Spreekwoordenrebus

EEN DIKKE HUID HEBBEN

Wie een dikke huid heeft, voelt niet gauw, dat hij geprikt wordt. En als men in overdrachtelijke zin van iemand zegt, dat hij een dikke huid heeft, dan wil men daarmee eveneens te kennen geven, dat hij niet erg gevoelig is voor speldeprikken of beledigingen. De uitdrukking wordt in ongunstige zin gebruikt, zodat de betekenis er van daarop neerkomt, dat men zich van de ernstigste aanmerkingen niets aantrekt.

HAMID de dappere SJEIK

1. Hamid, de jonge sjeik van El Bashan, zit in het café Ben Azar, als een der kellnerinnen tersluiks naar hem toe komt en hem fluisterend vertelt, dat zij een tweetal mannen plannen hoorde beramen om in te breken bij kolonel West en zich van zijn geld en juwelen meester te maken.

2. De sjeik neemt terstond zijn maatregelen. Hij weet, dat de kolonel naar het hoofdkwartier is vertrokken en zijn villa onbewaakt heeft achtergelaten. Hamid besluit naar de villa te rijden en daar de inbrekers een hinderlaag te leggen. Spoedig zit hij op zijn trouwe Manestraal.

3. Juist maakt hij aanstalten de villa door een bovenraam binnen te dringen, als de kolonel terugkeert en hem op heterdaad betrapt. Kolonel West meent, dat de sjeik een vermomde rover is, die het op zijn bezit gemunt heeft, en dwingt hem met zijn revolver van zijn paard te komen.

4. „'t Was een geluk, dat ik een deel van mijn papieren vergeten had," zei de kolonel, terwijl hij de sjeik met de handen in de lucht voor zich uit liet lopen. „Houd uw verklaringen maar rustig voor u; die kunt u straks aan de politie geven, als zij tenminste naar uw praatjes wil luisteren."

5. Kort daarop komen ze aan het politiebureau aan, waar de sjeik een verklaring aflegt. Maar men gelooft hem niet en de cipier van de gevangenis ontsluit de deur van een cel, waar de sjeik zal moeten wachten, tot zijn zaak voor de rechter komt. Plots verschijnt Manestraal aan de buitendeur.

6. Het trouwe dier beseft, dat zijn meester hulp nodig heeft, en vóór de cipier goed begrijpt wat er gebeurt, pakt het paard de Arabier stevig bij de mouw en slingert hem met een ruk van zijn kop tegen de grond. De sleutels van de gevangenis ontglippen aan zijn hand.